SVOBODA — СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOl 235. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, DECEMBER 13, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 13-го ГРУДНЯ 1989 Ч. 235. РІК XCVI

ВІДБУВСЯ ЗВОРУШЛИВИЙ ВЕЧІР В ПОШАНУ І. СВІТЛИЧНОГО

Виконавці вечора у 60-річчя І. Світличного (зліва): Н. Світлична, Л. Литовченко, М. Горбаль і Є. Сверстюк.

(Фото: О. Кузьмович)

Ню Йорк (О. К.). — Тут у залі Українського Інституту Америки відбувся в неділю, 3-го грудня, вечір у 60-річчя поета, літературознавця і довголітнього в'язня совєтських таборів Івана Світличного.

Вечір зорганізований пластовим Куренем „Верховинки" зібрав велику кількість добірної публіки, що вщерть заповнила приміщення УІА.

Вечір відкрила пл. сен. Ніна Самокіш, яка привітала присутніх, в тому зокрема Митрополита УАПЦ і УПЦ в ЗСА Мстислава, та голову Крайової Пластової Старшини в ЗСА Ольгу Кузьмович, а відтак відчитала листи-привітання І. Світличному в день його 60-річчя від пластунок з Куреня „Верховинки", який йому вислано до Києва, а присутні відспівали йому грімке „Многая літа".

Першим забрав голос Владика Мстислав, який висловив свою радість, що може бути на цьому вечорі, зорганізованому членами Пласту, бо він як начальний капелян Пласту пов'язаний з ним великим сантиментом. Таким сантиментом він пов'язаний і з родиною Світличних і молився за здоров'я І. Світличного, щоб Господь нагородив його сторицею за його заслуги для української справи.

Під настроєвий спів колядок, вірш Василя Стуса присвячений І. Світличному „Не можу я без усмішки Івана..." відчитав по-мистецьки актор сцени Володимир Курило. Відтак забрав слово, як перший найновіший гість з України поет і літератор Євген Сверстюк. Він у своєму слові підкреслив, що цей вечір — його перша зустріч з американськими українцями, а голов не перша зустріч після довгих місяців із сином Андрієм, і його матір'ю, які присутні на залі. Говорячи про І. Світличного, він порівняв його до новітнього Дон Кіхота, за яким пішли тисячі Санчо Панчів. Далі Є. Сверстюк перечитав своє невиголошене слово над труною Василя Стуса, стверджуючи, що тепер над могилою цього поета треба зробити підсумки подій в Україні. Він глибоко проаналізував І. Світличного як людину, єдиним злочином якої було те, „що народився 10 років за скоро".

Другою розповідала з великим зворушенням Людмила Литовченко, яка говорила також в імені свого мужа Григора Герчака, якому не вдалося дістати права в'їзду з Канади до ЗСА. Вона підкреслила, що кра-

(Закінчення на стор. 4)

ХОР „ДУМКА" ВИСТУПИТЬ В КАТЕДРІ СВ. ПАТРИКА

Ню Йорк. — Як і в минулих роках, мішаний хор „Думка" дасть концерт колядок і щедрівок в католицькій катедрі св. Патрика в Ню Йорку.

Концерт відбудеться в неділю, 17-го грудня, в год. 4:45 по полудні.

ПЕРЕСЛІДУЮТЬ УАПЦ В УКРАЇНІ

Лондон (УЦІС). — В Україні почастішали випадки переслідувань та цькувань УАПЦ. Поштовхом до адміністративних дій супроти УАПЦ служать неодноразові виступи проти УАПЦ екзарха РПЦ в Україні Філарета, войовничого ненависника УАПЦ.

У понеділок, 13-го листопада в Києві близько 10-ої години було вчинено напад на засновника Київського Товариства Милосердя, філософа Павла Кислюка та члена Громадського комітету за відродження УАПЦ Олександра Ткачука.

Павло Кислюк о вказаній 22 годині 13 листопада підійшов до приватного помешкання на вул. Садовців 8-а в Києві і побачив, що з дверей будинку виходять люди в цивільному з речами в руках. Побачивши Кислюка, вони накинулися на нього і звалили з ніг. Підбіг дільничий Печерського р-ну м. Києва і став лежачого вже Кислюка бити руками й ногами. Побитого його заарештували і відвезли в Печерський райвідділ міліції Києва.

Згодом до помешкання на тій же вулиці Садовців 8-а надійшов член Комітету за відродження УАПЦ, член редколегії газети „Наша віра — православіє" О. Ткачук. Він тут же був схоплений і відправлений до Печерського райвідділу міліції Києва, де його протримали до полудня 14-го листопада. П. Кислюкові загрожує 15 діб адміністративного арешту.

Про події у зв'язку з погромом активістів УАПЦ сповіщено київському крайовому НРУП і організовано пікетування Печерського райвідділу міліції Києва з вимогою негайно звільнити Кислюка.

Акція Печерського райвідділу міліції Києва супроти активістів УАПЦ є черговою спробою зашкодити справі відродження УАПЦ актом брутального переслідування віруючих.

Відчуваючи активність віруючих УАПЦ, екзарх РПЦ в Україні Філарет хоче демагогією та словоблудством підфарбувати скомпромітовану РПЦ в Україні барвником „українізації". Як це виглядає по-філаретовськи свідчить таке.

Студенти духовних семінарій РПЦ в Україні — київській та одеській — давно ставлять питання про викладання в цих закладах українською мовою. Крім цього, висувається вимога викладання історії церкви, Богослужень та підготовки богословських праць українською мовою.

Нещодавно широко розголошено по Україні постанову Київського екзархату РПЦ про введення курсу вивчення української мови в київській та одеській духовних семінаріях.

Насправді ж в одеській семінарії введення курсу української мови не було, а в київській духовній семінарії, де навчається тепер 90 студентів, введено в 1989 році викладання лише самої української мови як предмету.

З початком 1989 навчального року на посаду викладача української мови було запрошено заслуженого артиста УССР, директора української телевізії Петра Бойка.

(Закінчення на стор. 3)

ГОСТИНА СВ. МИКОЛАЯ

Виппані, Н.Дж. — Тут в неділю, 17-го грудня, в церковній залі св. Івана Хрестителя, дорога ч. 10, при Савт Джефферсон ровд, відбудеться гостина св. Миколая, яку влаштовує Рідна Школа Українознавства ім. Лесі Українки при УККА, повіт Морріс, Н.Дж. У святочній програмі виступатимуть учні Рідної Школи, будуть роздаватися дарунки, а опісля — кава і солодке. Початок гостини — о год. 2:30 по полудні.

Відбудеться 50-та ліцитація марок

Вашінгтон. — Українське Філателістичне і Нумізматичне Товариство, яке має членів у цілому світі, подає до відома, що переводить свою 50-ту з черги поштову ліцитацію марок і грошей, які мають українську тематику. Такі ліцитації це товариство переводить вже 17 років і вони знаходять широке зацікавлення серед збирачів.

У 50-ій ліцитації можна дістати багато збірок, які вже були в обігу — збірки марок з Карпатської України і різні цікаві марки з казковою тематикою, пластовою, як також гроші і відзнаки.

Каталог, який подає усі виставлені на ліцитацію збірки можна замовляти, пересилаючи 1 дол. на адресу: Mr. V.O.Pauk, 2329 W. Thomas, Chicago, Ill. 60622. Ліцитація триватиме до 15-го січня 1990 року.

ВИСТАВКА І.МАРЧУКА

Ню Йорк. — Тут у суботу 16-го грудня в Українському Музеї, 203 Друга аве., відкриється виставка творів Івана Марчука, яка триватиме до 15-го січня 1990 року. Відкриття виставки в 4-ій год. по полудні.

ВЕЧІР І. ДИБКО-ФИЛИПЧАК

Ню Йорк. — Український Літературно-Мистецький Клюб влаштовує в п'ятницю, 15-го грудня ц.р., авторський вечір поетеси Ірини Дибко-Филипчак. В програмі — читання ще ненадрукованих творів у виконанні авторки та Марти А. Шраменко. В музичному інтермеццо виступить співачка Оксана Харук при фортепіяновому супроводі Соні Шерег. Вечір, який відбудеться в Домі Українського Визвольного Фронту, 136 Друга аве., є останньою імпрезою осінного сезону, в січні і лютому 1990 року ЛМ-Клюб не буде влаштовувати своїх звичайних п'ятницевих імпрез. Початок вечора о год. 7-ій вечора.

СОЮЗНИКИ ЗАТРИВОЖЕНІ ХОДОМ ПОДІЙ В НІМЕЧЧИНІ

Західній Берлін. — Тут у понеділок, 11-го грудня, розпочалися наради амбасадорів ЗСА, СССР, Англії та Франції, щоби вирішити як реагувати до цих всіх змін, що проходять на території обидвох Німеччин без жодних порозумінь з тими чотирма союзниками, що були переможцями Третього райху.

Альянтів до такої зустрічі примусили потягнення німців з обох сторін кордону. Німці скорим темпом роблять практичні заходи в тому напрямку, щоби уможливити політичне та соціяльне об'єднання, при тому влучно оминаючи леґальні та технічні аспекти без жодної попередньої згоди чи бодай би чемностевих повідомлень причетних союзників. Всі чотири союзники стурбовані наново не тільки постійними змінами у Східній Німеччині, де Комуністична партія обрала новим керівником Ґреґора Ґезі, минулої суботи, а наступного тижня мають змінити свою назву, але й припущенням, що ці зміни розпічнуть хід подій, що спричинять розпад післявоєнного европейського порядку. Найбільше турбує союзників те, що вони покищо не знають, як цьому запобігти, бо з усього видно, що німці вже довшу хвилю не звертають жодної уваги на вдоволення чи невдоволення альянтів, коли йдеться про спільне добро німців. Добрий приклад цього — це промова канцлера Західньої Німеччини Гельмута Коля перед парляментом та його 10-точковий плян для здійснення об'єднання обидвох Німеччин без жодного попередження чи одобрення союзників. Такою поведінкою західньонімецького канцлера, як твердять офіційні чинники в Лондоні, дуже були огірчені прем'єр-міністер Англії Марґарет Тачер і президент Франції Франсуа Міттеран.

Одначе канцлер Г. Коль, після відбуття минулого тижня в Страсбурґу конференції Европейської спільноти, заявив, що його дискусії з провідниками 11-ох інших країн „натрапили на труднощі", хоч вони і погодились на те, що німецький народ має право на об'єднання за спільною згодою, але тільки в межах існуючих кордонів.

У СПРАВІ ПОХОРОНІВ

Як повідомляють з кіл ДЦ УНР, у всіх справах, що відносяться до похорону Президента УНР в екзилі св. п. Миколи Лівицького, слід звертатися до Юрія Іхтяріва на число телефону: (215) 535-5721.

Створено фонд на допомогу товариству мови

Едмонтон, Альта. — Важливим чинником національного відродження в Україні є Товариство Української Мови ім. Т. Шевченка. Ця організація існує в кожному місті України, в селах, по школах, у вищих учбових закладах і по окремих підприємствах. Тепер, коли українська мова стала державною мовою республіки, товариство має перед собою велику відповідальність — боротьба за здійснення і виконання закону про мову.

Українці Едмонтону, добре розуміючи важливість цього моменту, підтримали заклик проф. Василя Яременка, заступника голови товариства, а також Зенона Прокопа, і зібрали 7,500 дол. на користь товариства. Гроші призначені на закуп машинки для фотокопіювання (зірокс) для товариства, були передані Канадському Інститутові Українських Студій для здійснення цієї цілі.

Інститут відкрив спеціяльний фонд для цих цілей. Особи, які зацікавлені в подачі пожертв для цих цілей можуть звернутися на адресу інституту: Canadian Institute of Ukrainian Studies, 352 Athabasca Hall, University of Alberta, Edmonton, Alta. T6G 2E8.

У СВІТІ

У КРАКОВІ ОЧОЛЮВАНИЙ „Солідарністю" польський уряд гостро зареагував на вандалізм своїх громадян, коли ці останні з великим ентузіязмом старалися здемолювати статую Леніна. Урядові чинники заповіли, що не будуть толерувати більше демонстрацій біля пам'ятника Ленінові, де протисовєтські демонстранти у своєму розгарі старалися не тільки знищити статую, але вже двічі мали непорозуміння, а то й фізичні сутички з поліцією. „Справу про перенесення цього пам'ятника можуть рішати мешканці цієї округи Кракова через леґальні установи", — заявили урядові представники, сховавши статую в хоронище.

НЕВЕЛИКА ГРУПА східньонімецьких громадян, які є практикуючими жидами, задивляються на теперішні події в їхній країні з дивною комбінацією страху та радісного піднесення. Згідно з опитами серед них, то вони відчувають велику гордість з приводу того, що саме один із них Ґреґор Ґизі був таємним голосуванням обраний переважаючою більшістю голосів на провідника Комуністичної партії Східньої Німеччини. Батько новообраного Кляус Ґизі народився жидом і був до відходу на пенсію державним секретарем для справ релігії в уряді Східньої Німеччини. Син, щоправда, не є практикуючим жидом, але в останніх роках чін часто з'являвся на різних культурних аферах влаштовуваних берлінською жидівською організацією, яка нараховує коло 200 членів.

ПРЕЗИДЕНТ МІХАЇЛ ҐОРБАЧОВ прилюдно дав обіцянку, що СССР не дозволить на допущення жодної кривди Східній Німеччині, а цим самим остеріг Захід не використовувати теперішнього замішання в цій країні. У своїй промові до членів Центрального комітету Комуністичної партії М. Ґорбачов потвердив, що СССР не буде втручатися в зміни, які проходять в Східній Европі, бо як сам заявив, всі народи Східньої Европи мають право на вирішення своєї будучности. Одначе він ясно підкреслив, що спроба об'єднання Німеччин на його думку буде початком нестійкости й саме тому Москва буде противитися всім намаганням Заходу цю справу пропаґувати. Свою промову він виголосив минулої суботи та її цілістю надруковано в „Правді".

ОДИН ІЗ СТАЖОВИХ КИТАЙСЬКИХ провідників Денґ Шіяопінґ, зустрічаючи першу від червневих подій на площі Тіянаньмен американську делеґацію заявив, що обидві країни мусять відновити та поліпшити свої сильно напружені відносини, в ім'я стабільности та світового миру. „Ми маємо спільні потреби та спільні бажання", — сказав він Брентові Сковкрофтові, дорадникові президента Джорджа Буша в справах крайової безпеки та Лоренсові Іґлбирґерові, заступникові державного секретаря.

БОЛГАРИ НЕ ВІРЯТЬ КОМУНІСТАМ

Софія. — Газета „Работніческо Дєло", орган ЦК Комуністичної партії Болгарії, надрукувала підсумки опитування громадської думки, з якого виходить, що лише 23 відсотки болгарів довіряють Комуністичній партії. Лише 32 відсотки населення країни довіряють будь-якій існуючій у Болгарії політичній організації.

„Офіційні організації, включаючи Комуністичну партію, дискредитували себе в очах народу, а незалежні групи ще не мали можливости показати себе", — коментує підсумки опитування комуністична газета.

„Работніческо Дєло" пише, що редакція завалена листами читачів з вимогою проведення надзвичайного з'їзду Комуністичної партії. Після 10-го листопада, коли на пості генерального секретаря Тодора Живкова змінив Петар Младенов, газета дістала понад 4,000 таких листів. Газета пропонує, що надзвичайний з'їзд повинен відбутися не пізніше лютого.

Судячи з опитування громадської думки, більшість населення країни стурбована перш за все економічними проблемами. 77.7 відсотка опитаних назвали економічне становище країни або „поганим", або „дуже поганим".

Щодо політичних змін, 68.9 відс. сказали, що Болгарія повинна стати „правовою державою", давши тим самим зрозуміти, що досі країна жила в умовах беззаконня і сваволі. Не називаючи точної цифри, газета повідомляє, що третина опитаних висловилася за багатопартійну систему.

У понеділок, 11-го грудня в Софії знову зібралася демонстрація. Вона була не такою багатолюдною, як в неділю, коли на вулиці столиці вийшло 50,000 осіб. У понеділок коло будинку ЦК Комуністичної партії зібралося всього 5,000 мешканців столиці. Багато з них прийшли зі свічками. Відбулася демонстрація в пам'ять тих, хто був репресований за роки правління комуністів. Демонстрація була „присвячена" початку відкриття пленуму ЦК болгарської Комуністичної партії. Партійні керівники зі всієї країни зібралися, щоб обговорити ситуацію і, можливо, внести зміни в склад Політбюра. Організатори демонстрації сказали, що вона повториться і у вівторок, коли пленум ЦК завершить роботу.

Пленум прийняв рішення, що віднині Комуністична партія Болгарії не буде вважатися єдиною і керівною партією в суспільному житті країни.

У травні наступного року відбудуться парляментарні вибори. Новий склад парляменту повинен до кінця наступного року внести зміни в конституцію країни.

Повідомляють також, що була зареєстрована нова опозиційна організація „Еко-гласність", яка досі перебувала на нелеґальному становищі.

Корпорація „Євшан" випустила нові касети

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Завжди активний директор корпорації „Євшан" Богдан Тимець відвідав знову редакцію „Свободи", щоб повідомити про випуск нових касет, які саме тепер у святочному сезоні можуть знадобитися на подарунки.

Ці стрічки — це дві частини у виконанні ансамблю „Ватра" з України із солісткою Оксаною Білозір, дружиною композитора Ігоря Білозіра, в укладі якого більшість пісень на обидвох стрічках. Разом на них знаходиться 40 пісень у музичному оформленні саме І. Білозіра, Кос-Анатольського, Романа Савицького і Івана Карабиця. „Ватра" виконує також багато народних пісень.

Третя нова стрічка виконана фірмою „Євшан", це пісні чоловічого квартету „Явір" з Києва, який в Україні дуже популярний. Він співає пісні Майбороди, О. Білаша, Ігоря Шамо та народні. Квартет отримав у 1985 році державну премію УССР ім. Шевченка.

Четверта з нових стрічок — це св. Літургія у виконанні хору ім. О. Кошиця з Вінніпеґу під дириґентурою Володимира Климкова. Це четверта св. Літургія, яку Олександер Кошиць написав у 1930-их роках, а видано її вперше у 1942 році. В. Климків є дириґентом хору ім. О. Кошиця вже від 1951 року і здобув широку славу на тому пості.

Кожна касета коштує 8.98 ам. дол. і кошти пересилки.

У корпорації „Євшан" можна купити також стрічку „Квітка — два кольори" за 10.98 ам. дол. крім пересилки, яку треба зарахувати окремо. Ця стрічка є до набуття також у формі „компакт диску".

Для вигоди своїх покупців корпорація „Євшан" має тепер „ФАКС" машину якою можна робити замовлення. Число „Факсу" в Монтреалі (514) 630-9960, а число телефону (514) 639-9858. Також можна замовляти усі касети та видання корпорації через бюро в ЗСА, адреса: Yevshan Corporation, 32 Prospect Ave., Woodcliff Lake, N.J. 07675, „факс" (201) 307-9472.

В цих днях, як інформує Б. Тимець, буде висланий новий поширений каталог корпорації „Євшан" на 10,000 адрес.

В АМЕРИЦІ

ПРОГРАМА ВЕЛФЕР У СТЕЙТІ Висконсин знайшла цікавий спосіб щоб примусити підліткві ходити до школи. Якщо учень не ходить до школи більше, як три дні на місяць без поважної причини, родині не виплачуються чеки з програми велфер. Звичайно, цей спосіб викликав велике обурення серед сімей на велфер, які відразу знайшли вихід із цього положення, вигадуючи різні причини відсутності їх дітей у школі, щоб не втратити єдиного джерела існування. Прихильники цієї спроби стверджують, що таким чином можна виховати у людей на велфер почуття відповідальности, а дітей навчити вчитися та реґулярно ходити до школи, щоб отримати освіту, необхідну для того, щоб вирватися із оточення генерацій, які живуть на державний рахунок.

ІЗ НАБЛИЖЕННЯМ СУДУ над колишнім дорадником в справах крайової безпеки Джаном Поіндекстером все ясніше стає те, що колишній президент Роналд Реґен був не лише ознайомленим, але активним учасником афери Іран-контра. В червні 1987 року, коли Конґресова комісія почала слідство Дж. Поіндекстер проголошував непричетність президента Р. Реґена до цієї афери, говорив про нього, як про людину, яка не вглублювалася в подробиці стратеґічних перспектив. Але через два з половиною років адвокати Дж. Поіндекстера почали наводити докази приватних порад від Р. Реґена у справах продажу зброї Іранові та підтримки повстанців у Нікараґуа, що знаходиться в центрі звинувачень проти Дж. Поіндекстера.

У Манстері відзначили 95-ліття УНС і 50-ліття 452-го Відділу

Під час бенкету (сидять, зліва): Ґ. Пашен, д-р І. Флис, д-р М. Куропась; (стоять, зліва): Н. Шуя, інж. С. Куропась, Д. Кузенка, Р. Припхан, І. Попик і В. Шуя.

Чикаго (Р. Припхан). — Союзовці міста Чикаго та околиці вшанували 95-ліття Українського Народного Союзу в Манстері, Індіяна, в місці осідку 452-го Відділу УНС, який рівночасно святкував своє 50-ліття.

Святочний бенкет зі забавою відбувся в суботу, 28-го жовтня, в залі при церкві св. Йосафата. До гарно застелених столів засіло 200 союзовців та гостей.

Голова Окружного Комітету УНС Роман Б. Припхан відкрив святкування, привітав усіх гостей, а особливо головного предсідника УНС д-ра Івана Флиса. Рівнож привітав заступників головного предсідника д-ра Мирона Куропася із дружиною і Ґльорію Пашен із чоловіком, почесного члена Головного Уряду УНС інж. Степана Куропася, отців-крилошанина Володимира Возняка, настоятеля парафії св. Йосафата, Євгена Мищишина, настоятеля української православної церкви св. Михаїла в Геммонді, Інд., голову 452-го Відділу УНС Василя Шую та секретаря того ж Відділу Наталію Шую.

Дальше ведення програми передав Марті Шуї-Бел-

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінгтоні (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Subscription 1 year $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00 UNA members 1 year — $15.00 Change of address — $1.00 Make check or money-order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Страх перед з'єднаною Німеччиною

Як тільки Еґон Кренц, наступник східньонімецького сталініста Еріха Гонекера, проголосив свобідний безпосередній переїзд до Західньої Німеччини почерез внутрішній Берлінський мур, наче автоматично виринула проблема з'єднання двох частин Німеччини. Розкололи Німеччину у Потсдамському договорі, який базувався на рішеннях Ялтинської конференції з 1945 року і в 1961 році, на доручення з Москви, здвигнено Берлінський мур, щоб зупинити втечу на захід фахівців різних професій. Членські країни західнього бльоку НАТО поставилися до можливого з'єднання Німеччини з резервою, не виступаючи явно „проти", але й не схвалюючи такої концепції. Президент Франції Франсуа Міттеран заявив був журналістам „Я не боюся такого з'єднання". Виразно неґативно поставився Міхаїл Ґорбачов. Він схвалив відважний крок Кренца, але застерігся: „Що інше комунікація та що інше зміна 'державних кордонів'". Ґорбачов зразу заявив, що існують „дві німецькі держави, з яких кожна належить до іншого військово-політичного бльоку" (НАТО і Варшавський пакт). Тому на думку Ґорбачова з'єднання Німеччини щонайменше передчасне. Але канцлер Західньої Німеччини Гельмут Коль заявив у своїй довгій промові в парляменті, що його обов'язком є змагати до з'єднання двох частин Німеччини і ввесь парлямент оваційно схвалив цю заяву. Своїх союзників із НАТО запевнив, що його, Коля, політика є політикою НАТО. А проте без порозуміння з НАТО склав плян з'єднання Німеччини, при чому не ліквідує комуністичної Східньої Німеччини а пропонує перетворення єдиної Німеччини у конфедерацію двох самостійних держав.

Цей плян Гельмута Коля обурив кремлівських володарів. Коли кілька днів тому прибув до Москви західньонімецький міністер закордонних справ Ганс Дітріх Ґеншер — совєтський міністер закордонних справ Едуард Шеварднадзе, виступаючи в імені Ґорбачова різко засудив плян Коля та гостро застерігся проти порушування „балянсу сил" в Европі. Народ у Совєтському Союзі, сказано у цій совєтській заяві, — не забув Другої світової війни і з тими настроями треба рахуватися. А щодо Східньої Німеччини, — то це „наш приятель і союзник". Арґументація смішна і дивна. Коли у Другій світовій війні потерпіли народи европейського континенту, то розпочалася вона за дозволом Сталіна, на базі договору Ріббентропа — Молотова з серпня 1939 року. Ще раніше, як у 1933 році, Адольф Гітлер прийшов до влади — Сталін погодився на вишколювання на терені СССР німецьких летунів. Третій Райх Гітлера був союзником СССР, Сталін не вірив у найпершу вістку, що Німеччина зрадила СССР і почала похід на схід. Становище Ґорбачова заперечує історичні факти.

Різке становище Москви проти відбудови єдиної Німеччини перечить кількакратним попереднім заявам Ґорбачова, що він прагне „Европи від Атлантику по Урал". Як у такій „одній" Европі, згідливій і мирній, можна вмістити „дві Німеччини"?! Але неґативне становище СССР таке вперте, що й президент Франції Міттеран під час одноденного перебування у Києві 6-го грудня ц.р., забув свою давнішу заяву і тепер приєднався до позиції Совєтського Союзу.

Не тільки Совєтський Союз боїться воскресення однієї Німеччини з 80-мільйонами населення і наймогутнішим в Европі технічним та промисловим потенціялом. Боїться Польща, у незручній ситуації опинилося НАТО, бо Західня Німеччина є стрижнем його европейських членських країн. І хоч Міттеран заявив, що він „не боїться" — французи тямлять, що у минулому і цьому сторіччях Німеччина тричі перевела переможні наїзди на Францію. Найбільший у світі військовий цвинтар — 40,000 поляглих французів під Верденом пригадує Першу світову війну. Віктор Гюґо на віки закріпив у французькій літературі стукіт підкованих чобіт пруського війська на вулицях Парижу...

Чи демократична одна могутня Німеччина буде мирна і смирна, вдоволяючись найвищим в Европі життєвим стандартом і виречеться всяких експансивних амбіцій — один Господь знає. Але процесу, який доведе до з'єднання Німеччини, не зупинять просьби ані грозьби Ґорбачова. Совєтському Союзові реально загрожує розвал. Чи Ґорбачов може вислати армію, яка перешкодила би з'єднанню Німеччини, коли цього запрагнуть німці?! Смішно й думати таке. Тепер чи в четвер — мусять з'єднатися дві частини Німеччини, чи це комусь буде подобатися чи ні.

Корнель Крупський

„ЛОЖКА ДЬОГТЮ В БОЧЦІ МЕДУ"

Ще гіршим чим „ложкою дьогтю в бочці меду" можна вважати одне речення кореспондента журналу „Нюзвік" — Фреда Колмана у його інформативній статті про Українську Католицьку Церкву в Україні, п.з. „З підпілля розквітає Церква" („Нюзвік", 4-го грудня 1989).

Колман є акредитованим кореспондентом від названого журналу в Москві. Напевно, що його завданням було написати щось про УКЦ в Україні, а не розраховуватись з немилими йому українцями, однак Колман посунувся далі від свого завдання. Він, немов контрабандним способом, прошмигнув до тексту статті одне речення свого безпідставного упередження відносно українців.

У його інформативній статті, доповненій кольоровими світлинами з протестів за леґалізацію УКЦ у Західній Україні, сказано, чимало правди про нашу терплячу муки Церкву, але десь так в половині тексту статті, ні сіло ні впало, без пов'язання з попереднім параграфом, автор починає новий параграф такими крокодилячими сльозами: „Українці витерпіли чимало лиха, з якого дещо задали собі самі, а також чимало задали своїм нещасним сусідам — жидам в часі Другої світової війни, коли українці були серед найбільш горезвісних коляборантів з окупаційними німцями".

А далі, якби нічого не сталося, Колман інформує про нашу Церкву, вірні якої масово змагають до леґалізації Церкви. Маємо причину додумуватись, що Колман зробив це щось в роді саботажу, і, мабуть, проти теперішнього становища чи лінії, яку тепер займає американська преса у відношенні до боротьби за волю народів совєтської імперії.

З цього коротенького та в'їдливого закиду Колмана виходить, що увесь український нарід коляборував з німцями. Думаємо, що Колман не читав книжки жидівського автора Ісаї Транка п.з. „Юденрат" („Judenrat" by Isaiah Trunk The Jewish Councils in Eastern Europe under Nazi occupation. National Book Award Winner. A Scarborough Book, Stein and Day (Publishers) New York, 1977).

Ця 664-сторінкова і більшого формату книжка була видана в рамках історичних праць і була нагороджена крайовою нагородою. У цій документальній праці доведено, що німці мали дуже поважну кількість коляборантів навіть серед жидів, а проте, це зовсім не означає, що увесь жидівський народ коляборував з німцями. Чому, і на якій підставі, посуджує Колман український народ у коляборації з німцями?

Як знаємо, німці знаходили коляборантів в кожній окупованій ними країні, а навіть серед гордих французів. На жаль, багато жидів і досі скеровують свою горезвісну мстивість, в основному, проти українців. Фактом є, що й сьогодні ні в одній країні з тих, що були окуповані німцями, не живе так багато жидів як на Україні. Зрозуміло, що жидам в Україні потрібне добре співжиття з народом, серед якого вони живуть. Невже очорнювання українців перед світом сприятиме добросусідському співжиттю українців з жидами?

Перед нами постає питання, як нам, очорнюваним українцям, реаґувати на прояви такої українофобії? Сьогодні найбільш культурним і поширеним способом боротьби проти всякої неправди є писання листів з виявом протесту до редакцій, в публікаціях яких друкують щось, що очорнює та ображує даний нарід. На жаль, з досвіду знаємо, що з нашої спільноти є тяжко видобути такий чисельний протест. Усе має свої причини, а до нашої пасивности є чимало причин, але найбільш знеохочуючим є широковідомий факт, що значна більшість преси та публікацій, що є зброєю проти нас, знаходяться в руках ворожо наставлених до нас кіл і таким чином нам залишається єдиний вихід з такої несприятливої ситуації, а саме: наша преса повинна інформувати нашу еміґраційну спільноту про всі прояви українофобії та представляти роблені нам закиди в світлі історичної правди.

Дуже влучним і правдивим є американський вис-

(Закінчення на стор. 4)

А. М.

Одинадцята зустріч

— І знову з'їзд?, — запитала Віра.

— Та ж проминуло два довгі роки, — відповів здивований Геньо.

— Цим разом, на жаль, із професорів не буде нікого, — завважує Ігор.

І отець Любомир, мабуть, не прибуде.

Крізь хмари продирається сонце, супроваджає хоровід осінніх листочків. Чим ближче Союзівки, тим відрадніше. Скільки б нас не було, а буде весело. Заспіваємо разом, погуторимо, обміняємося думками, розведемо душу...

Ось уже дерев'яна церковця і доріжка під гору.

І здається, немов Леся співає: „У кожного є юні мрії..., а Ромко вторує на свій лад: „Вже осінь"...

Близько головного будинку метушня. Як на родинне свято з'їжджаються колишні друзі.

— Колишні? — запитує Зеня.

— Постійні друзі, — пояснює Валя.–Ми дружимо вже понад 40 років. Хоч наша осінь золота поволі іржавіє, та юність студентських буднів таки не піддається.

— О, як тішуся, що вас бачу! — кличе назустріч Ірця.

Заходимо в кімнату. А тут, немов у вулику. Яка приємна несподіванка для нас усіх.

— Вітаємо, — із щирою усмішкою надходить о. архимандрит Любомир Гузар.

„Студенти" реєструються. Молодші ґуторять про вінчання їхніх дітей, бабусі чваняться подвигами внуків. А прибуло багато, понад сто осіб, радіє Сяня. Із Вінніпеґу, Торонто, Каліфорнії, Кольорадо, із Вашінґтону, Дітройту, — з усіх усюдів. Павлюс залишив клопоти гураґанові Гюґо у південній Каролайні і приїхав на зустріч.

Після полудня присутні зібралися у великій залі, щоб послухати слів о. архимандрита Гузара про події в Польщі, про події в Україні... А відтак, короткі наради: протокол, звітування і вибір нової управи. Головою комітету на наступних два роки обрано Дарцю Княжинську-Семеґен.

Увечері — коктейл, бенкет. Програму проводив Павлюс-Палієнко. Влодко Кріль, голова комітету 11-го з'їзду відкрив зустріч, привітав гостей і друзів. Мовчанкою згадано тих, що відійшли на вічний спочинок у минулих двох роках: д-ра проф. Івана Олексишина, Богдана Підлуського і Лялю Савицьку-Маланчук. Тоді Аня Максимович прочитала вірш Марти Тарнавської „Землетрус", присвячений Лялі Савицькій.

Ведучий програмою бенкету Павло Палієнко привітав пароха Союзівки о. Лева Любинського з дружиною і попросив поблагословити гостину.

Відчитано привіти від проф. Мирослава Семчишина, Лесі і Ромка Яськових з Фльориди і Марійки Макаревич-Тодосійчук з Канади.

Ліда Стеткевич-Андрусишин написала і прочитала настроєвий вірш про Зальцбурзькі часи.

Після вечері всі забавлялися. Грала до танців оркестра Б. Гірняка. Дарця Мінчак-Зєлик не тільки розважала нас своїм віршем-коломийкою про „щасливе минуле", але також заспівала при оркестрі до танцю кілька пісень.

У неділю, після Богослуження і Панахиди, шукали один одного одноклясники, робили спільні знімки.

— А таки добре зустрічатися, — каже Змийко.–Бо, „як струсоне душею землетрус"... (М.Т.), такі придатні щирі друзі. Тут слово, там усмішка чи потиск руки і легкістю наповняється душа. Здається, не так тяжко верстати будні.

— Зальцбурґ, чудесне місто...

Бринить мелодія на струнах соняшних променів, щоб відлунком передати привіт проф. Іванові Жилі і старинному містові, де кувалася доля молодих студентів.

— Бувайте здорові! — прощаються Юрко і Ганнуся.

— Допобачення, усміхається Ара.

— Передай привіт Марті, — кличе Ліда спрямовуючи авто на Торонто.

— До п-о-б-а-ч-е-н-н-я... стукочуть колеса авт по кам'янистій доріжці, везуть вузлики соняшних спогадів, неприсутнім на зустрічі друзям.

Любомир Винар

ФУНДАМЕНТАЛЬНЕ ВИДАННЯ ПРО СТАЛІНСЬКИЙ ЗЛОЧИН У ВІННИЦІ

Без жадного перебільшення, можна ствердити, що документація і аналіза систематичного винищування і морду українського населення сталінсько-совєтського владою в Україні належить до найбільш занедбаних ділянок наукового дослідження на Заході і в совєтській „ґорбачівській Україні". Це саме можна сказати про винищення українського населення нацистською владою у 1940 роках, у яких ґестапо, подібно, як і НКВД масово винищувало українців. Саме тому вийняткове значення має англомовний збірник за редакцією проф. д-ра Ігоря Каменецького. „The Tragedy of Vinnytsia: Materials on Stalins Policy of Extermination in Ukraine During the Great Purge", 1936-1938 (300 p., hard cover, $ 25.00).

Це видання появляється завдяки одному більш, як скромному меценатові, Українському Історичному Товариствові, головному видавцеві збірника, редакторові проф. д-р Ігореві Каменецькому і його співробітникам, дотації Фундації Багряного і декілька пожертв від інших установ включно із Науково документаційним центром. Документаційно-наукове видання про злочин у Вінниці дуже на часі і мусимо причинитися, щоб це видання було на полицях бібліотек на Заході, Україні, сателітних країнах і по всіх совєтознавчих наукових установах. Треба згадати, що в українській совєтській пресі появилося декілька згадок і коротких статтей про Вінницю (наприклад, „Радянська Україна" з 1-го липня 1989 року з вимогою до совєтської влади дослідити цей сталінський злочин. Проте не бачимо жадної конкретної дії уряду УССР ані Історичного Відділу Академії Наук УССС, ані інших партійних урядових чинників. Ця офіційна „змова мовчанки" совєтських наукових і урядових установ промовляє сама за себе, а заразом робить видання англомовного збірника про совєтський злочин у Вінниці ще більш актуальним для сучасної совєтської України і для Заходу.

Тепер дуже коротко про зміст збірника. Видання відкривається коротким словом д-ра Л. Винара, який насвітлює значення документації сталінських і післясталінських злочинів супроти українського народу і також обговорює найновішу літературу присвячену Вінниці. Д-р Ігор Каменецький, редактор видання, в монографічному впровадженні подає аналізу і значення сталінського морду у Вінниці в контексті сталінських злочинів того часу, а заразом порівнює цей злочин до совєтського злочину в Катині й інших місцевостях. Автор також зупиняється над значенням Вінниці в дослідженні злочинів у модерній історії і докладно аналізує розкопи масових гробів у Вінниці під час німецької окупації України. Студія Каменецького дає широке, джерельно-аналітичне впровадження до дальших частин збірника. Другий розділ видання присвячений зізнанням — „свідків-очевидців", які включують зізнання перед Конґресом ЗСА в справі совєтських злочинів з 1959 р., свідчення Архиєпископа Григорія, єпископа Сильвестра, ред. К. Самбірського й інших свідків. Усі свідчення мають відповідні редакційні пояснення. Третя частина видання-це „Оцінки і порівняння" — у яких друкуються статті-відгуки українських і неукраїнських авторів про вінницький злочин і доповнюють документацію цієї трагедії.

Чергова частина видання, одна із найобширніших, присвячена „Документації міжнародної і німецької медичних комісій про розкопи знищених у Вінниці і з докладним описом знайдених жертв. У цій частині також знаходимо свідчення свідків перед вищезгаданими комісіями, а також докладний список помордованих людей (679 жертв з поданням прізвищ, віку, професій і інших даних). Тепер родини помордованих в Україні і в діяспорі отримають список жертв і зможуть домагатися від совєтської влади, яка пропаґує гласність, точні дані і додаткові інформації про знищених сталінським терором жертв. Тут лиш ствердимо, що поміж помордованими знаходимо селян, учителів, робітників, лікарів й інших.

Останні три розділи видання включають такі матеріяли: 1) Ілюстрації з розкопаних могил у Вінниці й інше; 2) Вибрану бібліографію і обширний індекс. Книжку видається в грубій полотнянній обгортці і вона друкується на високоякісному безкислотному папері — друк набирано в одній університетській друкарні.

Для читачів треба згадати про ще одну важливу справу. Спершу УІТ думало, що це видання буде мати біля 200 сторінок друку. Опісля показалося, що книжка є набагато більша і це вплинуло неґативно на фінансові засоби для друкування цієї необхідної праці, яка вже в якнайкоротшому часі виходить з друку. Беручи до уваги важливість цього фундаментального видання документації злочинів супроти українського народу, а також це, що ані редактор проф. І. Каменецький, ані його співробітники з УІТ, не брали навіть найменших гонорарів за їхню відповідальну працю, бож ідеться про кровну справу — трагедію і документацію винищення українського народу, ми уважаємо, що українські установи і громадськість також можуть і повинні допомогти для якнайбільшого поширення цього наукового збірника серед неукраїнських і українських кіл. Окремі установи (ми також зверталися до братських союзів) можуть уфундувати певну кількість книжки до бібліотек в Европі, Америці і Канаді, також можуть скласти одноразові пожертви. Видання про „трагедію у Вінниці" дуже на часі і важливе для документації злочинів супроти українського народу. Це не є якась відірвана „схолястична тема", яка має обмежене коло зацікавлення. Тут розходиться про совєтсько-сталінський морд, про систематичне винищення і ліквідацію української нації. І саме в періоді гласности, в якому совєтська Академія Наук УССР не взяла ініціятиви для наукового дослідження сталінських злочинів у Вінниці, Биковні і інших місцевостях України, а совєтський уряд дотепер не перевів жадних досліджень сталінських злочинів у Вінниці, тепер знову ж слово за українською громадськістю в діяспорі. Ми віримо, що кожна українська установа, кожний громадянин зрозуміє вагу видання про злочин у Вінниці. Пожертви і замовлення з грошовим переказом треба висилати на таку адресу: Ukrainian Historical Association P. O. Box 3122, Kent, Ohio 44240.

Пожертви на УІТ можна відтягати від державного податку, а видання коштує лише 25 дол. УІТ згори дякує за вирозуміння і допомогу установ і громадянства.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩЕ ЖИВУ

В статті Анни Білик „Чому ж у газеті „Правда України" немає правди?" („Свобода" ч. 223, 1989) багато правди. Тут можна додати ще один доказ неправди, яку поширює київський орган на своїх сторінках.

У ч. 127 „Правди України" за 1989 рік надруковано статтю якогось Е. Кравченка п. н. „Чья символика?", в якій обговорено справу барбадського прапора з тризубом і заходи підписаного в 1966 р. договору вияснити цю справу на терені. Кравченко пише: „канадський професор Ярослав Рудницький (ныне покойный) начинает называть это островное государство „Малой Украиной". Отож повідомляю Анну Білик і інших читачів київської „Правди України" в Америці й ще де, що я ще жив-здоров і не дуже спішуся, за прикладом М. Сурмача, переходити в стан „покойников". А „Правдє України" раджу читати „Лиса Микиту", зокрема число з моїм портретом, мовляв, я тепер „розпинаюся" за букву „ґ", але ще живу!

Яр. Рудницький
Монтреаль, Кве.

Раїса Галешко

ЛЕКЦІЇ Й ЗДОБУТКИ „ЧЕРВОНОЇ РУТИ"

I

Відспівав, відгримів у Чернівцях Фестиваль „Червона Рута". Музичне свято в далекому місті сколихнуло українців на поселеннях в усьому світі. Здавалося б, чи така вже й визначна подія — фестиваль естрадної пісні в загальному ряді соціяльних і політичних рухів сучасної України? А виявилось, що музичний форум також став трибуною, з якої співаки, музиканти з усієї України виспівали, виговорили, а подекуди й викричали застояні болі: потоптану людську гідність, зневажену мову, забуте, зацьковане народне мистецтво, таке як кобзарі, думи. І все це звучало з естради не по-хуторянськи несміливо, з сумнозвісною ноткою такої собі добродушної глузливости, прищепленою українському етносові з давніх давен зайшлими культурологами, а цілком сучасно і серйозно.

Для українців в Україні з дитячих років вихованих усією системою, в дусі, що все справжнє, мистецьке відбувається тільки в Москві, що все цінне й гарне — тільки російською мовою, — фестиваль, став ще одним поштовхом до національного самоутвердження: і ми можемо, і ми не гірші!

Українська культура, обмежена потужним механізмом гальмування — від міністерства культури до тисяч її районних відділів — на фестивалі в Чернівцях зуміла до певної міри прорвати залізну шеренґу, „лікоть до ліктя", бюрократів від культури, які намагалися нав'язати свої умови фестивалю: своїх співаків, перевірений репертуар — власне, як це робилося завжди. На фестивалі поруч з професійними співаками виступали й аматори, і досі незнані, а й то заборонені колективи. До речі, саме непрофесіоналам, співцям з народної гущі дісталось більше глядацьких симпатій, і призів жюрі.

Отже, Фестиваль „Червона Рута" був аж ніяк не розважальною подією. Пісню і прапор завжди брали з собою ті, що йшли до бою. Україна виступає в бій за своє відродження з національними прапорами і національною піснею.

II

Всі шість днів фестивалю, з 19-го по 24-те вересня, в Чернівцях стояла чудова тепла осінь. Взяти участь у „Червоній Руті" приїхали 556 професійних і самодіяльних артистів, які здобули це право на своїх обласних концертах-конкурсах. У столицю фестивалю стікалися земляки з усіх куточків СССР — Ленінграду, Талліну, Риґи, віддалених міст Росії (потім вони дали свій концерт „Не цураймося, признаваймося...") Перефразовуючи давній вислів, у ті дні можна було сказати: „Всі дороги ведуть в Чернівці".

Правда, на цих дорогах стояли кордони міліції, які шукали за зброєю, а також за національною символікою та... свободолюбними думками. Невідомо, що більше в ті дні різало око серед розмаїтого натовпу учасників і гостей фестивалю: екзотичне вбрання рок-музикантів чи уніформи міліціонерів, солдатів спецслужб, курсантів військових училищ? Здавалося, на кожного артиста й гостя вистачало сірих і зелених мундирів, не рахуючи тих, у кого „погони під майкою". І все ж, при всій їх масовості і службовому надриванні вони нічого не могли вдіяти, коли, наприклад, під час виконання пісень про долю України, її мову, культуру, або пісень, присвячених Володимирові Івасюкові, народ вставав, високо здіймав синьо-жовті прапори, запалював свічки.

III

Мистецьке спрямування фестивалю було визначене заздалегідь і однозначно: естрадна пісня в її різновиді: поп і рок-музика, геві-метал, світ-арт-рок, імедж, соул-джаз-рок, пост-панк, гард... іт.д. (шановний читачу, ці слова іноземного походження автор вжив не задля зручности розуміння сучасних музичних жанрів закордонним читачем. Ними послуговуються не тільки в англомовному світі, а й на нашій Батьківщині. Ними жюрі Фестивалю „Червона Рута" офіційно визначало жанр того чи іншого виконавця. Що ж, наша мова не обмежується словотворенням лише з власного кореня, а й запозичує. Як і всі інші мови... Для повноти вражень наведу словник, яким користувалася українська преса, висвітлюючи фестиваль: геппенінґ, бард, тезаурус, біґ-біт, плейбек, мейд ін..., еверґрін, саунінґ, прессінґ...)

...Рок-музику лають і піддають анатемі ось уже пару десятиліть. А вона нахабно, криком і ґвалтом пробиває собі шлях. Причому, небезуспішно. І на нашій милій, замріяній Україні також. Ось як сказано про це в короткому інтерв'ю з Дмитром Павличком, надрукованому у віснику „Червона Рута", що виходив під час фестивалю: „Дмитре Васильовичу, кажуть, рок — не українське мистецтво. А як ви думаєте? — Наша танцювальна музика, весільна музика, — дуже ритмічна. Вона близька до року. А ми не епігони. Ми тільки розвиваємо, доповнюємо. Воювати з рок-музикою — це відсталість, хуторянство. Воно проти розвитку нашої культури".

Так, рок-музика бенкетувала на фестивалі, часто неориґінально, незґрабно, ніби школяр-переросток. Легко звинуватити рок-музикантів у наївному наслідуванні. Важче їх зрозуміти. В той час, коли весь західній світ шаленів від Преслі, Бітліс, молоді музиканти в Совєтському Союзі змушені були ствердити соцреалізм, а за всякі там „буржуазні штучки" можна було і з комсомолу полетіти, і з інститутом попрощатися, одним словом, потрапити під „осуд громадськості" з усіма наслідками, що з цього випливають.

Закінчення буде.

Український Інститут Америки
запрошує Членів, Прихильників і Громадянство на

ЗУСТРІЧ НОВОГО РОКУ

в неділю, 31-го грудня 1989 р.
о годині 8-ій вечора
при 2 Схід 79-та вул., НЮ ЙОРК,
МУЗИКА, ВЕЧЕРЯ, НАПИТКИ
Даток: $50.00 від особи, $90.00 від пари.
В справі замовлення просимо звертатися
до Інституту, тел.: (212) 288-8660

ПОВІДОМЛЕННЯ

В суботу, 16-го грудня 1989 р. о год. 4-ій по пол. в приміщенні Українського Освітнього Культурного Центру (в червоній залі)
відбудеться

ЗУСТРІЧ РЕДАКТОРІВ ENCYCLOPEDIA UKRAINE ІЗ ГРОМАДЯНСТВОМ

міста Філядельфії і околиці

- Буде нагода не лиш познайомитися із редакторами окремих відділів, але також почути про стан праці над гаслами для наступних томів енциклопедії.
- На тому вечорі можна буде закупити перші два томи і передплатити дальші три по дуже зниженій ціні.
- Після формальної частини можна буде зустрітися і поговорити із редакторами особисто при перекусці і каві.
- Запрошуємо всіх українців міста Філядельфії і околиці.
- Вступ вільний.

Організаційний Комітет
Наукове Товариство ім. Шевченка
Осередок у Філядельфії
Фундація Приятелів Енциклопедії Українознавства

ТОВАРИСТВО СВЯТА СОФІЯ — КОМІСІЯ ПАТРІЯРШОГО ФОНДУ

повідомляє:

на **ПАТРІЯРШИЙ ФОНД** зложили:

IX-89

по 500.00 дол. — Іван і Анна Квік — з нагоди 5-ої річниці смерти бл. п. Патріярха Йосифа; Юрій Малаховський — з нагоди свячень на піддіякона (на допомогу Церкві в Україні);
200 00 дол. — Йосиф Вомпель;
по 100.00 дол. — Олена Кульчицька — дружина і син Богдан — (у пам'ять бл. п. Лева Кульчицького у 41-шу річницю смерти), Теодор О. і Марґарета Кулицькі — (на біблії і молитвинники для висилки на Україну), Анна Купровська (у пам'ять мужа бл. п. Стефана Купровського, довголітнього члена УПТ-ва, Відділ Сиракюзи, Н. Й.;
50.00 дол. — д-р Алекс і Мирослава Цибрівські, Василь Натина;
40.00 дол. — Марія Дозорська;
25.00 дол. — Павлина Лодинська;
10.00 дол. — Н. Н. з нагоди 5-ої річниці смерти бл. п. Патріярха Йосифа.

На радіопрограму „Голос Української Діяспори" зложили:
300.00 дол. — Українська Кредитівка „Самопоміч" в Ню Йорку (черговий даток за 3-ій квартал 89 р.).

На фундацію „Збереження української молоді в діяспорі" зложив
40.00 дол. — Василь Тір (замість квітів на могилу бл. п. Адольфа Пюрковського).

В пам'ять бл. п. Орисі Задойної зложили в Ст. Пітерсбурґ, Фльорида:
по 10.00 дол. — Юлія Вертипорох, Марія Павлишин.

Листи ч. 068 і 069 — збірка в Гантері, Н. Й. — переслала Ольга Кобзяр.

Листа ч. 068 — збирала Ольга Кобзяр, зложили:
200.00 дол. — Степан і Надія Костик (замість квітів на могилу бл. п. Марії Козак);
по 100.00 дол. — д-р Ірена Гребеняк (Албани, Н. Й.), Дмитро Труфф („Ксеня", Гантер), Ольга Кобзяр;
30.00 дол. — Остап і Іванна Гарасовські;
20.00 дол. — Стефанія Пурій;
по 10.00 дол. — Степан і Ольга К.... (нечитке), Дарія Шепарович, Любомира Пежанська, Марія Палідвор.

Листа ч. 069 — збирав Володимир Гірняк, Лідія К... (нечитке), зложили:
по 5.00 дол. — Володимир Гірняк.

У пам'ять бл. п. Катерини Фаріо, зложили у Філядельфії:
на Патріярший Фонд:
25.00 дол. — Маркіян і Ліда Стасюк;
20.00 дол. — Корнель і Малина Дзюба;
на потреби Церкви в Україні:
250.00 дол. — Евген Фаріон (син);
50.00 дол. — Михайло Петришин.

Збірка в Лейк Джордж, Н. Й. — листа ч. 066 — збирав Іван Антоняк, зложили:
350.00 дол. — Іван і Іванна Антоняк;
150.00 дол. — Нестор Угера („Монако" Мотель);
по 100.00 дол. — Стефа Диба (Пайн Ґрове Коттаджес), Юрій і Марія Сливка („Дайемонд Кове"), Юрій і Ольга Пастернак („Маратон-Фламінґо"), Богдан Комарницький (Старлайн Комп.), Орест і Маріка Бойсник;
75.00 дол. — Юлія Рудницька;
по 50.00 дол. — Брати Бойчуки (Рамада Інн), Родина Клос (Дайемонд Вілледже Інн.), Марія Лубицька;
30.00 дол. — Петро й Анна Хімяк (Мт. Кнолл);
20.00 дол. — Антін і Моніка Шмуль, Теодор Ракочий (Албані, Н. Й.);
10.00 дол. — Лев Хомяк (Твін Бей Вілледже Інн).

Товариство Свята Софія — Комісія Патріяршого Фонду — складає щиру подяку усім вельмишановним жертводавцям і збірщикам.

Всі датки на Патріярший Фонд Товариства Свята Софія можна відтягати від податку: IRS No. 23-7380645.

Всі чеки просимо виписувати на:

St. Sophia Religious Association — Patriarchal Fund
пересилати на адресу:
7911 Whitewood Rd., Philadelphia, PA 19117

ПОВІДОМЛЕННЯ

У п'ятдесяту річницю матури (1939 р.) учнів ІІ кл. ліцею Рідної Школи УПТ ім. Маркіяна Шашкевича в Чорткові, відправилася у місяці травні в церкві св. Йосафата у Воррен, Мищ., поминальна Служба Божа за упокій душ товаришів-матурантів і професорів, що згинули з рук катів України, як рівнож за покійних уже професорів.

У місяці червні в тій же церкві відправилася друга Служба Божа за здоров'я усіх живих ще товаришів і професорів.

ЮРІЙ БАРАНИК
б. голова кляси

Дирекція Школи Українознавства Осередку СУМ в Ню Йорку
повідомляє Шановних Батьків

що в суботу, 16-го грудня ц. р., в год. 11:30 ранку в залі Визвольного Фронту в Ню Йорку при 136, 2-га Авеню

— відбудеться —

ГОСТИНА СВЯТОГО МИКОЛАЯ

В програмі: вертеп, колядки, вірші, сценка **„На небесній плянеті"**.

- Програму виконують учні школи під керівництвом учителів.
- Запрошуємо до участи маленьких і дорослих.
- Святий Миколай обдарує всіх.

Небесна Канцелярія відкрита в суботу, 16-го грудня від години 9-ої до 11-ої ранку.

ДИРЕКЦІЯ ШКОЛИ

У Манстері...

(Закінчення зі стор. 1)

кірос, яка попросила отців відкрити гостину молитвою, що о. крилошанин В. Возняк в українській, а о. Евген Мищишин в англійськ кій мовах і зробили. Під час гостини М. Белкірос представила президіяльний стіл. По бенкеті вона попросила до слова д-ра І. Флиса, який в українській та англійській мовах розказав коротку історію УНС та пригадав про всі ті добродійства та фінансові допомоги, які УНС давав і дальше дає українській громаді. На самі стипендії для студентів видав УНС цього року 20,000 дол., не згадуючи вже про інші щедрі датки на різні українські інституції, товариства, організації тощо.

Із привітом та короткою історією 452-го Відділу УНС виступила Марія Щибайло, яка невтомно вже 44 роки працює для добра УНС. За свою працю вже раніше нагороджена плякетою УНС.

Д-р І. Флис не приїхав до нас із порожніми руками, він привіз три нагородиплякети. Першу вручив особисто Іванові Попикові, який вже 41 рік віддано працює для добра УНС та інших громадських установ. Дякуючи за таке вирізнення і нагороду І. Попик із зворушенням, аж прослезився .

Другу нагороду вручив інж. С. Куропась Окружному Комітетові в Чикаґо на руки голови Округи Р. Прихана, який подякував за нагороду в імени теперішньої Управи та всіх тих Управ, які в минулому працювали для добра УНСоюзу.

Третю нагороду вручив д-р М. Куропась голові та секретареві 452-го Відділу для Відділу за його довголітню працю для Союзу. Відділ носить назву „Українська Молодь". Н. Шуя, секретарка Відділу, подякувала за нагороду і заявила, що назву Відділу час вже змінити, бо та молодь уже дещо постарілася.

Відтак Олексій Пошиваник відіграв на бандурі три пісні: „Взяв би я бандуру", „Козак від'їжджає" та „Вільшанка". За мистецьку гру присутні нагородили виконавця рясними оплесками.

По мистецькій програмі зайняв слово сеньйор УНС, почесний член Головного Уряду і один із засновників 452-го Відділу інж. С. Куропась. Розвеселив присутніх жартами та розказав про початки 452-го Відділу, згадав про заслужених піонерів, які вже відійшли від нас, а які багато праці вложили при розбудові Відділу. Це цікаві і вартісні для історії цілого УНСоюзу. Таж історія УНС — це історія поодиноких його Відділів.

М. Шуя-Белкірос подякувала всім за їхні виступи та попросила голову Округи для відчитання привітів. Привіти надійшли від Головної управи Українського Золотого Хреста, від Окружної Ради Відділів Союзу Українців Католиків „Провидіння", від Української Федеральної Кооперативної каси „Самопоміч" від Сестрицва Покрови Пресвятої Богородиці при парафії свв. Володимира і Ольги, від УАСТ „Леви" в Чикаґо, від 399-го Відділу УНС „Леви".

Вкінці М. Шуя-Белкірос зложила щиру подяку місцевому комітетові, який вложив багато праці у підготові цих святкувань. Членами комітету були: Доротея Кузенка, Марія Щибайло, Ірена Пісек, Роза Адамко, Ярослав Волох, Іван Попик, Маріян Попик, Анна Тимочко, Василь Шуя та Наталія Шуя.

Отець В. Возняк закінчив бенкет молитвою.

По закінченні бенкету старші союзовці від'їхали автобусом до Чикаґо, а молодші залишились на забаву.

Школа українознавства в Йонкерсі очікує св. Миколая

Йонкерс, Н.Й. — Школа українознавства при парафії св. Михаїла влаштовує програму в неділю, 17-го грудня, о 1-ій год. в церковній залі для св. Отця Миколая.

В програмі беруть участь учні школи. Головною точкою буде сценка „Святий Отець Миколай іде" В. Мельника. Дирекція школи запрошує всіх громадян Йонкерсу й околиць на цікаву програму. Небесна канцелярія відкрита від 12-ої год.

Переслідують...

(Закінчення зі стор. 1)

За місяць викладацької праці студенти полюбили свого вчителя за надзвичайно приступне викладання предмету, за вмілу передачу тонкощів рідної мови. Але 3-го листопада П. Бойка несподівано для всіх і на превеликий жаль звільнено з роботи зі звинуваченням: він, Бойко, мовляв, порушує програму викладання.

Насправді ж такої програми взагалі не було. Депутації від студентів київської духовної семінарії ректор протоієрей Петро Владик відповів, як і належить справжньому бюрократові, що, мовляв, коли самі будете ректорами, то будете на свій вибір як ставити так і знімати викладачів.

Студенти зібрали понад половину підписів за відновлення викладача української мови Бойка на роботі.

Але тим часом ректорат призначив на місце Бойка нового викладача, що приступив до праці 15-го листопада. Його чекає повна студентська обстракція, оскільки він в житті, розмовляє російською мовою, а українську трактує як кусень хліба.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
нашої Найдорожчої МАМИ і БАБУНІ

бл. п.

Ольги Соневицької

відправляться

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в п'ятницю, 15-го грудня 1989 р. в церквах св. Михаїла (Йонкерс, Н. Й., год. 8:30 рано і св. Юра (Ню Йорк, год. 9-та рано);
в суботу, 16-го грудня 1989 р. в церкві св. Тройці (Вашінґтон, Д. К., год. 2:30 по пол.);
в неділю, 17-го грудня 1989 р. в церкві Пресвятої Родини (Вашінґтон, Д. К., год. 11:15 до полудня).

В ці дні просимо згадати Покійну в своїх святих молитвах.

ПОДЯКА

Наша найщиріша подяка Всечеснішим отцям за похоронні відправи, а зокрема Високопреподобному отцеві парохові й ігуменові П. Пащакові за зворушливі прощальні слова над домовиною.

Сердечно дякуємо всім, що пожертвували Служби Божі за спокій душі Покійної.

Наше щире спасибі тим, що склали слова співчуття й розради і всім, що добрим і теплим словом згадали Покійну.

Щиро дякуємо тим, що замість квітів на свіжу могилу, пожертвували на Український Музей, Патріярший Фонд, Народний Рух, журнал „Патріярхат" і на потреби українських священиків в Юґославії.

З глибини душі дякуємо зокрема всім тим, що відпровадили нашу Маму в останню дорогу.

НЕХАЙ ВСЕВИШНІЙ ВИНАГОРОДИТЬ СТОРИЦЕЮ.

РОДИНА

З великим сумом і невимовним жалем повідомляємо всіх своїх Рідних, Приятелів та все Українське Громадянство, що в п'ятницю, 8-го грудня 1989 р. на 82-му році життя, після тяжкої недуги відійшов у Вічність

наш Найдорожчий ЧОЛОВІК, БРАТ, ШВАҐЕР і ДЯДЬКО

бл. п.

Микола А. Лівицький

ПАНАХИДА відбудеться в п'ятницю, 15-го грудня 1989 р. о 7-ій год. вечора в українській православній митрополичій катедрі св. Володимира, 6740 N. 5th St., Philadelphia, Pa.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ там же в суботу, 16-го грудня 1989 р. о 9-ій год. ранку того ж дня о год. 12-ій полудне в церкві св. Андрія Первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. Владика Мстислав довершить Св. Літургію.

У глибокому смутку:
дружина — **ГЕЛЬҐА**
сестра — **НАТАЛІЯ ЛІВИЦЬКА-ХОЛОДНА** з чоловіком **ПЕТРОМ ХОЛОДНИМ**, мол.
племінниця — **ЛЕОНІДА ХАРИНА** з чоловіком о. **МИХАЙЛОМ ХАРИНОЮ** і синами **АНДРІЄМ, БОГДАНОМ** та **ПЕТРОМ**

Централя Українського Національно-Державного Союзу

ділиться сумною вісткою із своїми Членами та Українським Громадянством на Україні і діяспорі, що після довгої і тяжкої недуги на 82-му році життя відійшов від нас у Вічність

СВ. П.

МИКОЛА АНДРІЙОВИЧ ЛІВИЦЬКИЙ

довголітній Президент Української Народної Республіки, фундатор і почесний голова Централі УНДС, журналіст і великий патріот-державник.

ПОХОРОН — в суботу, 16-го грудня 1989 р. о 12-ій год. дня на українському православному цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Президія Централі УНДС

ПРЕЗИДЕНТ ПІВДЕННОЇ АФРИКИ Ф. В. де Клерк не погодився на пропозиції щоби він назначив незалежну комісію для розслідів закидів в сторону поліції, що вона організувала групи вбивників тих осіб, які виступали проти апартеїду. Натомість Ф.В. де Клерк сказав, що „уряд має цілковите довір'я до існуючого судового механізму та уважає, що він буде достатнім щоби об'єктивно розглянути цю справу.

З жалем ділимося сумною вісткою, що дня 9-го грудня ц. р. в Йонкерсі, Н. Й. відійшов, ненадійно у Вічність наш довголітній, примірний, відданий член хору „Думка" в Ню Йорку

бл. п.

МИХАЙЛО БУРЧАК

ВІЧНАЯ ПАМ'ЯТЬ!

Управа Хору „ДУМКА"

ПОДЯКА

Дня 13-го грудня 1988 р. з волі Всевишнього відійшов у Вічність наш Найдорожчий
МУЖ, БАТЬКО, ДІДО і БРАТ

бл. п.

ІВАН ГІРНЯК

Цією дорогою складаємо нашу щиру подяку Родині, Приятелям та всім тим, що виявили пошану до Покійного та **віддали Йому останню прислугу своєю участю в** похоронних відправах, пожертвами на Служби Божі і громадські цілі, квітами та листовними і усними висловами **співчуття і за теплі щирі слова розради.**

Наша щиро-сердечна подяка Впр. о. Лаврентієві Лавринюкові з церкви св. Юра у Ню Йорку за відправлення Панахиди, Святої Літургії та відпровадження тлінних останків Покійного на цвинтар св. Андрія первозванного в С. Бавнд Бруку, Н. Дж.

Висловлюємо нашу щиру подяку Впр. о. Левові Ґондерові, як і рівнож Впр. парохові о. Патрикію Пащакові церкви св. Юра у Ню Йорку за відправлення Святої Літургії та Панахиди в сороковий день.

Ми були невимовно вдячні, тепер покійному, проф., Іванові Хоминові за прегарний спів під час Святої Літургії та Панахиди.

Сердечно дякуємо Сестрам Служебницям ЧСВВ при церкві св. Юра за молитви й пожертви на Служби Божі.

Наша щира подяка промовцям за прощальні слова під час Панахиди: інж. Степанові Ґоляшеві за теплі слова від односельчан та редакції „Бережанська Земля"; а інж. Миколі Галіву за теплі слова від Патріярхального Товариства і за письмові співчуття інж. Василеві Олеськіву.

Наша щиро-сердечна подяка за квіти в похоронному заведенні: родині Василя Олькова з Англії, хресному синові Степанові та Майлай Штогринові, інж. Осипові та Анні Мартинюкам, родині Теодорові та Марґареті Штогринам та донечці Катерині, як і рівнож Миколі та Олі Зацухним.

Сердечна подяка всім тим, що були з нами на тризні: Впр. о. Лаврентієві Лавринюкові, Семенові Левицькому, Іванові та Марійці Борбич, Галі Гірняк, синові Методієві та А. Кікта, Евгенові та Евгенії Івашків, Осипові Безкоровайному, синові Ярославові та С. Лешко, Теодорові Штогринові, Михайлові Юзеніву, Миколі Хоманчукові, Теодорові та Евдокії Савків, Теодорові Ґолюшеві, Степанові Ґоляшеві, Миколі Зацухному, Дмитрові Гайдукові, Миколі Турецькому, Володимирові Беднарському, Михайлові Лупинець, Степанові Гаврилюкові, як і рівнож Несторові Пінковському.

Щира подяка Степанові Михайлишинові за теплі слова розради.

Щира подяка і тим друзям і знайомим Покійного, що здалека приїхали щоби віддати Йому останню прислугу.

Рівнож сердечна подяка за прощальні слова на тризні: Миколі Зацухному, Миколі Турецькому, як і рівнож інж. Несторові Піньковському.

Особливо щиро-сердечна подяка інж. Степанові Ґоляшеві за прощальні слова на цвинтарі та за допис про Покійного у „Свободі" та „Національній Трибуні".

Сердечна подяка Михайлові Юзеневі, що зайнявся збіркою на добродійні цілі та Галі Гірняк, що зайнялась транспортом до Бавнд Бруку.

Щиро дякуємо Миколі Бойчукові власникові „Голідей Інн" та його управі за обслугу та доброту на тризні.

Дякуємо В. Беднарському та Я. Кулиничеві за знимки в похоронному заведенні.

Дякуємо похоронному заведенню Петра Яреми за взірцеве переведення похорону, як і рівнож за поради.

Нехай Всевишній Господь відплатить Вам усім сторицею, а вдячність за все добро залишиться назавжди у наших серцях.

Дружина — ПЕЛАГІЯ
Син — ТАРАС
Внучка — ТАЛЯ

Замість квітів на Служби Божі зложили:

Микола і Софія Максимюк, Микола Фльонц, Микола Івашків, Володимир Цимбалістий, Мирон і Марійка Радовпи, Іван і Галина Одуляк, Стефан і Стефанія Білик, Теодор і Евдокія Савків, тиміш Шевчук, Теодор і Андрій Ластовецький, Михайло Ткач, Дмитро і Стефа Косович, Михайло й Олександра Юзенів, Люба й Оксана Ярема, Володимир і Юлія Копчинський, Марія Луцик, Володимир і Анна Олійник, Петро й Оксана Кордуба, Іван і Ірка Ільницька, Іван і Марія Борбич, Богдан і Ліда Крамарчук, Марія Шевчук, род. Когут, Микола і Анна Хоманчук, Рудольф і Анна Мандзій, Іван Федун, Юрій і Ольга Пастернак, Іван Кефор, Іван і Стефа Сєрант, Василь і Анна Расяк, Стефан Чучман, Рибак, род. Микола Ґуральний, Анна Кузик, Василь і Василь Рудик, Василь і Донія-Маґаль, Осип Безкоровайний, Михайло Лукинець, род. Беднарський, Семен і Пазя Левицький, Дмитро Гайдук, Стефан Гаврилюк, Марія Коваль, Теодор і Анна Островський, Ярослава Ґудзовата, Дональд і Оленка Гансен, Фрамцес Фльонц, Джон і Сузанна Янкович.

На добродійні цілі зложили:

Родина Лешко 50 дол., Микола й Ольга Зацухні 30 дол., Володимир і Анна Олійник 50 дол., Дмитро Гайдук 25 дол., Іван і Марія Борбич 50 дол., Евген і Евгенія Івашків 25 дол., Степан Михайлишин 50 дол., Володимир Беднарський 20 дол., Микола і Зірка Галів 20 дол., Степан і Надія Ґоляш 40 дол., Стефан Коваліваський 20 дол., Семен і Пазя Левицький 20 дол., Михайло і Катруся Лехіцький 20 дол., Мирослав і Люба Прокоп 20 дол., Теодор і Евдокія Савків 20 дол., Микола Стеців 15 дол., Евген Лапчак 10 дол., Михайло і Стефанія Рудик 20 дол., Теодор Штогрин 10 дол., Микола Бойчук 50 дол., Степан Гаврилюк 30 дол., Дмитро Гайдук 25 дол., Нестор Піньковський 25 дол., Микола Турецький 25 дол., Теодор Ґоляш 20 дол., Ярослав Івахів 20 дол., Юрій і Дарія Костів 20 дол., Микола й Анна Хоманчук 20 дол., Григорій Лещук 10 дол., Пелагія Гірняк 100 дол., Орест Покладок 50 дол., Василь і Ольга Явдошин 50 дол., родина А. Кікта 20 дол., Олена і Таля Гірняк 100 дол., Микола і Степанія Чорний 20 дол., Петро й Олена Ґой 50 дол., Рудольф і Анна Мандзій 10 дол., Володимир і Марія Свинтух 20 дол.

Із зібраних грошей призначено:

на фонд видавництва „Патріярхат"	$415.00
на фонд видавництва „Літопис УПА"	340.00
на виховання священиків	315.00
на радіопрограму ЧСВВ у Ню Йорку	90.00
на Інститут Мартирології при Фундації Українського Вільного Університету	50.00

Микола Горбаль серед українських дітей в Нюарку

М. Горбаль вітається з ученицею в школі св. Івана Хрестителя.

Гість промовляє до учнів.

У п'ятницю, 20-го жовтня на запрошення Кружка Матерей загостив до старших дітей школи св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н.Дж. Микола Горбаль. Це для дітей була велика подія, бо вони мали нагоду у малій групі послухати і поговорити з особою, яка недавно пережила так багато в Україні.

М. Горбаль оповідав дітям про своє життя, працю і ідеї, які керували його долею. Він підкреслив, що кожна дитина у своєму житті буде мати нагоду вибрати чи бути героєм чи ні, чи піти дорогою праведних, чи ні. У такому рішенні дуже помагає віра в Бога.

Такі думки почути від людини, яка сама робила таке рішення, переконує чутливу молодь, що дійсно може на них чекає велике майбутнє і виробляє у дітях найкращі прикмети.

Н.Н.

О. Зінкевич і С. Дутко доповідали в Кергонксоні

Останнім часом українська громада Кергонксону і околиці мала змогу вислухати дві незвичайно цінні доповіді, що їх виголосили відомий громадсько-політичний діяч, редактор і видавець журналу „Смолоскип" інж. Осип Зінкевич і співосновник та секретар Товариства „Зелений світ", гість з Києва інж. Святослав Дутко, який приїхав на відвідини до Америки, щоб взяти участь у Міжнародному з'їзді екологів у Вашінгтоні.

Тема доповіді інж. Зінкевича, що її виголосив 8-го вересня ц.р. звучала: „Політичний аспект державности УССР в час перебудови і українська політика за кордоном". Відносно питання чи УССР, Совєтська Україна, є державою, то, згідно із статутом Організації Об'єднаних Націй, УССР і Совєтського Союзу можна знайти багато аргументів, що формально, а не правно є державою і за таку її визнає ООН. З другої сторони, цілий ряд аргументів буде заперечувати її державноправний статус, не де юре, але де факто. Доповідач навів ряд аргументів на підтвердження, що УССР не має ніякого державно- правного статусу. Наприклад, Україна має на сьогодні лише два свої представництва за кордоном — в Ню Йорку при ООН і у Відні при Міжнародному Агентстві Атомної Енергії (МАГАТЕ). Після сталінської доби уряд УССР не робив жадних спроб поширити свої державницькі прерогативи чи скористати із своїх конституційних прав, коли ішла мова про суверенність республіки. У 60-их роках на Україні не занотовано ні одного факту, що було зроблено будь-які спроби реалізування конституційних прав України зі сторони уряду, законодавчого органу, Верховної Ради чи партії.

Зате справою державности зацікавилися українські вчені, які підійшли до питання державности з цілком іншої точки зору, що в совєтській дійсності державу треба будувати не шляхом відповідних професійних кадрів, які могли б без директив Москви розв'язувати економічні, технічні та адміністраційні вимоги і потреби держави. Вони доводили, що якщо в Україні не зміниться політика підготови професійних кадрів, то Україна назавжди залишиться в колоніяльній залежності від Росії. Російська політика економічної пов'язаности України з Росією і позбавлення її конституційних прав суверена найкраще видно на енергетичному відтинку. Наприклад, газопроводи на Сибірі перетинають цілу Україну і постачають Ужгород і Західню Европу, а газопроводи із Західньої України перетинають Україну у протилежному напрямі і постачають Росію, Білорусь і Прибалтику. На Україні, яка займає 2.7 відсотка території СССР, зосереджено близько 50 відсотків потужностей атомової енергії. Таке централізоване плянування перетворює Україну у звичайну географічну територію без найменших ознак державности, не кажучи вже про будь-яку суверенність.

Втручання уряду СССР у внутрішні справи України вже в часі перебудови і гласности вказує, що російська державна шовіністична політика супроти України й інших республік не змінилася. На це вказують такі приклади: Чорнобильська катастрофа, хоч вона сталася на території України, яка є членом ЮНЕСКО, цю справу розглядали на тому терені не представники України, але Москви. Співорганізатором Міжнародної конференції, присвяченої 1000-літтю Християнства в Київській Русі, що відбулася в Парижі під егідою ЮНЕСКО, був представник Москви, а не України. Рішення про усунення Щербицького прийшло згори, з Москви, а не з УССР. Переговори зі страйкуючими шахтарями в Донбасі вів не уряд УССР, а Москва.

Настав час кожній українській групі, організації чи партії зревідувати своє становище до подій в Україні, бо досі це становище десятиліттями залишається незмінним. На думку доповідача, треба відбути 3 конференції української політичної думки всіх політичних груп за кордоном: одну для докладної всесторонної аналізи подій на Україні, і виразнішого з'ясування ідеологічно-політичних принципів і стратегії, другу подібну але спільну з угрупуваннями правозахисників і дисидентських груп і структур на Україні, зокрема з представниками УГС, Української Народної Демократичної Ліги і Християнського Фронту для сконфронтування з їхніми позиціями і розпрацьовання спільної плятформи і стратегії дальшої дії, врешті, третю конференцію, спільну з представниками напівформальних груп, як НРУП, Т-во Української Мови, „Меморіялу" та з участю українських депутатів Верховної Ради СССР, які будуть обрані до Верховної Ради і які стоять на виразних українських національних позиціях.

Ці конференції, на думку доповідача, могли б з'ясувати концепцію та саме поняття державности і за яку державність ми боремося. Тимбільше, що події на Україні застали наш народ неприготованим, як теж непідготована до них українська політика за кордоном. А події є неповторні і з нашої сторони потрібна негайна ініціятива всеукраїнського маштабу. Таких нагод вже давно не було і якщо таку епохальну нагоду не використаємо сьогодні так, щоб раз і на завжди заявити перед світом і перед історією, що наші політичні аспірації є дуже виразні і прийшов час, щоб ці події довести до логічного кінця.

Другу доповідь п.н. „Екологічні проблеми України" виголосив 12-го жовтня ц.р. гість з України, ініціятор і співосновник Т-ва „Зелений Світ", яке займається екологічними проблемами України, теперішній секретар цього т-ва (головою є д-р Юрій Щербак), знавець ресурсів України, автор понад 70 наукових праць з цієї ділянки, письменник (внук письменника Федора Дутка) інж. Святослав Дутко.

У своїй доповіді він подав багато цікавих новинок про великий вклад України у економіку СССР. Доповідач зупинився на екологічних процесах в Україні, величезному занечищенні вод і довкілля, а зокрема жахливих наслідків Чорнобильської катастрофи, які спричинили і далі спричинюють величезні втрати в людях.

Ці явища спонукали інж. Дутка створити товариство, яке мало б зайнятися підшуканням засобів оборони з цими проблемами. Т-во „Зелений Світ" вже навіть своїми скромними засобами зумів зорганізувати відвідини чужинців, знатоків екології, щоб наочно могли переконатися про катастрофічні наслідки після вибуху реактора в Чорнобилі.

Доповідач звернув увагу, що діяспора може багато допомогти т-ву „Зелений Світ" своїми зв'язками з урядовими чинниками країн поселення.

Обі доповіді були на дуже високому рівні, дали змогу обмінятися думками в дискусії, яка відбулася та дістати вичерпні відповіді на численні запити.

Першу доповідь О. Зінкевича організував місцевий Відділ УАКРади, а другу спільно з місцевим Відділом СУА, який приготовив теж після доповіді перекуску, чай і солодке.

Р.Б.

„Ложка..."

(Закінчення зі стор. 2)

лів, що найкращим громадянином є поінформований громадянин. Це правда, що українсько-жидівські взаємини в історичному аспекті є складними. Тому трапляється таке, що дехто з наших науковців не розуміє їх як слід, бо дехто з них був готовий організувати добровольчі військові частини з української молоді, яка мала воювати за жидів з арабами і в цей спосіб „кров'ю змивати вину нашого народу". Питання: Яку вину і за що?

А що має думати пересічна людина, мозок якої так часто прополіскують фільмами та всім іншим, що так тенденційно наставляє глядача і читача проти „жорстоких" українців, а на ділі, природною гуманністю і добротою українського народу захоплювались визначні чужинці, а серед них і філософ та мислитель Йоган-Готфрід Гердер.

На світовій політичній арені ми бачимо, що сьогодні сила народу, більше чим будь-коли досі, не вимірюється кількістю мільйонів населення даного народу, а вимірюється його свідомістю свого права та його політичною спаянністю. Клясичним прикладом цього можуть бути невеликі балтицькі народи. А був час, що на ці народи в американській пресі також сипались часті закиди коляборації з німцями, але вкінці, ці народи своєю національною свідомістю переконали цілий світ в тому, що цілий народ — нація не може бути якимсь антисемітом, бо виявилось, що навіть центр, чи колиска нацизму — Німеччина таким антисемітом в цілості не була.

Треба мати на увазі, що на таких кореспондентах як Колман тяжить традиційна московська атмосфера українофобії. На щастя, вона вже тепер дещо прочищується і правда починає виходити наверх. Наприклад, в останньому часі в „Ню Йорк Таймсі", якого можна уважати „деканом" американської преси, було надруковано цілий ряд статтей, в яких дуже прихильно і справедливо інформувалося про боротьбу Української Католицької Церкви за легалізацію та змагання українського народу до національної незалежности.

Якщо „Ню Йорк Таймс", а з ним декілька інших передових часописів продовжуватимуть позитивну інформацію про змагання українського народу до незалежности, то тон решти преси відносно українців може змінитись на краще. Вже тепер деякі познаки вказують на те, що наш нарід це дождеться людського трактування в американській пресі, а поки це станеться наш загал повинен бути інформованим і знати про те кому і під чиїм впливом ще й досі мариться бачити наш нарід розп'ятим на хресті.

Відбувся...

(Закінчення зі стор. 1)

ще за слова говорить про І. Світличного вже цитований вірш Василя Стуса і так, як Є. Сверстюк, згадувала про мешкання І. Світлиного в Києві на вулиці Уманській, де завжди вітала тепла усмішка господаря, яка вміла зробити непомітно людину щасливою і в якого теплі грілося ряд наших правозахисників, колишніх в'язнів, друзів І. Світличного та його вірної дружини Льолі.

Про І. Світличного як спів'язня говорив Микола Горбаль, який при тому поставив питання, чому мусимо про найкращих людей України говорити як про в'язнів? Для М. Горбаля залишиться незрозумілим, як І. Світличний міг у таких важких тюремних умовах тримати на дусі інших та ще й писати так спокійно і погідно. Для М.Горбаля цей період життя у тюрмі із гравітаційним полем яким був — І. Світличний, був найщасливіший, як він ніяково признається слухачам.

Останньою забрала слово сестра Івана, Надійка Світлична, яка в безпосередній спосіб, але з видимим зворушенням розповіла багато цікавих моментів із родинного життя Світличних, а зокрема Івана. Слухачі довідалися про неграмотних батьків, які за всяку ціну хотіли і дали дітям вищу освіту, про покалічені руки брата Івана, якими він однак ціле життя так вправно умів все робити, про його незрівняне почуття гумору, про жахливі дитячі роки голоду і про поезії які Іван почав писати щойно в ув'язненні. Н. Світлична відчитала декілька віршів брата і показала унікальний примірник збірки його віршів, який появився на Заході, але продістався на Урал у карний табір і там був виправлений автором та повернувся знову в Америку. Її розповідь відбувалася на тлі тужливої колискової, що як колядки та інші відповідні пісні, були музичним тлом для усіх так щирих і безпосередніх споминів про І. Світличного.

Для усіх чотирьох доповідачів безперервною ниткою був вірш В. Стуса призначений Світличному „Не можу я без усмішки Івана" і ним закінчив цей вдалий вечір знову В. Курило. А усмішка І.Світличного гляділа на усіх виконавців і присутніх із портрету на стіні, за яким яснів вид на його улюблений Київ, і здавалось учасникам, що Іван Світличний був справді серцем і думками тут в Ню Йорку.

ПОМИЛКА В НАЗВІ ДЕРЖАВИ

У редакційній статті п.з. „Змаг за повну перемогу" („Свобода", ч.233 з 9-го грудня ц.р.) треба читати: „Але у Східній Німеччині новий уряд арештував і судитиме недавнього диктатора Еріха Гонекера за зловживання. І там опозиція заповіла генеральний страйк з вимогою відходу комуністів від влади". — Ред.

КУТОК БРАТСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТИ

Різдвяні картки до українців у війську

Уже третій рік підряд УНСоюз веде акцію висилання різдвяних побажань до українців у війську. Ця акція вдалася і тому повторюємо її і цього року.

Ми знаємо, що українці служать в американських і канадських збройних силах, чи то на базах армії, морської піхоти, летунства, прибережної ґвардії, на бойових кораблях, в амбасадах, а у випадку канадських збройних сил, зберігають мир між ворожими військами на Близькому Сході. Я певний, що наші військовики будуть вдячні за ці побажання, де б вони не знаходилися в світі.

Отже, Український Народний Союз закликає всіх читачів присилати імена і прізвища знаних їм осіб у військовій службі. УНСоюз вишле їм різдвяні побажання, якщо отримає від вас виповнену анкету з нашого оголошення про цю кампанію. Можна також слати безпосередньо дані, а саме, ранґу, ім'я і прізвище та військову адресу до: Fraternal Activities Coordinator, Ukrainian National Association, 30 Montgomery St., 3rd Fl., Jersey City, N.J. 07302.

Андрій Воробець,
координатор братської діяльности

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

СУБОТА, 23-го ГРУДНЯ 1989 р.

Плейнфілд, Н. Дж. Річні збори Т-ва ім. Івана Франка 372-го Відд., о год. 7-ій веч. в домі при 139 Westervelt Ave., Но. Плейнфілд, Н. Дж. На порядку: вибір управи на 1990 р. Проситься всіх членів прибути. Якщо не буде відповідна кількість членів, збори відбудуться півгодини пізніше. — С. Лонищин, секр.